МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Методика ознайомлення дітей з суспільним довкіллям та народознавством

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: нормативна **Форма навчання**: денна, заочна
Освітній ступінь: бакалавр
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність: 013 Початкова освіта
Освітня програма: Початкова освіта. Інклюзивна освіта
Рік навчання: 1-й **Семестр**: 2-й
Кількість кредитів (годин): 4 (120 год.: 26- лекції; 32 - семінарські; 60 - самостійна робота)
Мова викладання: українська
Посилання на курс в онлайн-платформі Moodle/GoogleClassroom: _____

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ: Мондич Оксана Валентинівна
Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат педагогічних наук, доцент
Кафедра: загальної педагогіки, дошкільної, початкової та спеціальної освіти
Робочій e-mail: mondich.ov@idguonline.net
Години консультацій на кафедрі: четвер, 16:00-17:00

3. Опис та мета дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Методика ознайомлення дітей з суспільним довкіллям та народознавством» є: теоретична та методична підготовка майбутніх фахівців до розвивальної та навчально-виховної роботі з дітьми дошкільного віку; уточнення, систематизація та поглиблення знань, умінь, навичок студентів в організації роботи з ознайомлення дошкільників із суспільним довкіллям.

Основними завданнями дисципліни є:

- формування узагальнених цілісних емпіричних уявлень та системи знань про живу і неживу природу, причинні взаємозв’язки і взаємозалежності в природі;
- дати поняття про природне довкілля як цілісний організм, в якому взаємодіють повітря, вода, грунт, рослини, тварини, люди, предмети в їх багатоманітності, єдності, русі, мінливості;
- прищепити практичні вміння діяти у природному, предметному і соціальному довкіллі;
- сформувати систему знань про суспільство, Україну, її історичні витоки, духовну спадщину українського народу, його символи, обереги, традиції, звичаї, культуру; взаємозв'язок культур у багатонаціональній державі;

- сформувати теоретичне підґрунтя для подальшого інтелектуального розвитку дитини в початковій школі.
- ознайомлення майбутніх педагогів із вітчизняною та зарубіжними системами освіти та тенденціями їх розвитку.

4. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми «Першого рівня вищої освіти на здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 016 Дошкільна освіта галузі знань 01 Освіта / Педагогіка».

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

І. Загальнопредметні:

- здатність до узагальнення, сприйняття інформації, оволодіння культурою мислення, аналізу, сприйняття інформації щодо ознайомлення дітей із суспільним довкіллям;
- здатність бути готовим до реалізації набутих знань в практичній діяльності в дошкільних навчальних закладах;
- здатність забезпечувати диференційований підхід до дітей дошкільного віку;
- здатність аналізувати програмно-методичні матеріали для дошкільних навчальних закладів.

ІІ. Фахові:

- здатність бути готовими до розробки і реалізації новітніх технологій ознайомлення дітей із суспільним довкіллям, які враховують особливості розвитку дитини, специфіку соціокультурного розвитку суспільства;
- здатність добирати та ефективно використовувати безпосередні та опосередковані методи керівництва ознайомленням дітей із суспільним довкіллям;
- здатність використовувати різні форми організації ознайомлення дітей із суспільним довкіллям дітей у ДНЗ, враховуючи потреби, інтереси, попередній досвід дитини;
- здатність набувати в процесі навчання професійної майстерності організаційно-методичних навичок, вміння творчо використовувати отриманні знання в практиці ознайомлення дітей дошкільного віку із суспільним довкіллям;
- здатність до здійснення спостереження за соціальною поведінкою дитини, виявляючи різноманітні її характеристики в процесі діяльності та в повсякденному житті;
- здатність використовувати ефективні методи та прийоми впливу на дітей з метою формування в них ціннісного ставлення до однолітків та дорослих, формування почуття відповідальності, набуття нею життєвого соціального досвіду;
- здатність вироблення наукового підходу до опрацювання та вивчення літературних педагогічних першоджерел (праць видатних педагогів); вміння здійснювати науковий огляд систематизованих першоджерел, користуватись прийомами вибіркового та змішаного читання, засобами накопичення матеріалів в процесі критичного аналізу літератури;
- здатність до самостійної навчальної та наукової діяльності, самостійного мислення.

5. Структура дисципліни

Тема 1. Методологічні засади методики ознайомлення дітей із суспільним довкіллям.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (2 год.): **Методологічні засади методики ознайомлення дітей із суспільним довкіллям**	1. Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2. Крутій К. Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу: монографія : у 2-х ч. – Частина друга. Концепція, Програма розвитку та освітні програми ДНЗ. — Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2010. — 284 с.
Семінарське заняття (2 год.): **Тема 1. Методологічні засади методики ознайомлення дітей із суспільним довкіллям.** Предмет і завдання методики ознайомлення дітей з довкіллям. Методологічні, психологічні, природничі, лінгводидактичні засади методики ознайомлення з довкіллям. Провідні принципи ознайомлення дітей з явищами оточуючого світу: тематичне об'єднання, інформативне та емоційне насичення навчального матеріалу; тісний взаємозв'язок з розвитком рідного мовлення і логічного мислення; активна пізнавальна діяльність; відповідність сучасності; врахування культурно-етнографічних особливостей краю; поєднання пізнавальних і виховних завдань (у т.ч. виховання основ економічної і екологічної культури).	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Крутій К. Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу: монографія : у 2-х ч. – Частина друга. Концепція, Програма розвитку та освітні програми ДНЗ. — Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2010. — 284 с.
Завдання для самостійної роботи: Сучасні наукові дослідження актуальних проблем ознайомлення дошкільників з довкіллям. Методи наукового дослідження процесу ознайомлення з довкіллям у дошкільному закладі.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с.

	2.Крутій К. Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу: монографія : у 2-х ч. – Частина друга. Концепція, Програма розвитку та освітні програми ДНЗ. — Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2010. — 284 с.

Тема № 2. Завдання і зміст ознайомлення дітей із суспільним довкіллям.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (2 год.): Вплив оточуючого рідномовного середовища на розвиток особистості дитини. Компонентний аналіз змістового матеріалу для ознайомлення з оточуючим: конкретний пізнавальний матеріал, дидактичні ігри різних видів, художні тексти пізнавального змісту. Науково-методичні вимоги до використання навчального матеріалу (обсяг: кількісна і якісна характеристика, система подачі, введення у пізнавально-комунікативну діяльність, унаочнення). Базовий компонент дошкільної освіти та його характеристика. Характеристика відповідних розділів варіативних програм виховання дітей у дошкільних закладах: назви розділів, завдання, обсяг і зміст матеріалу, система його подачі в різних вікових групах на заняттях та в повсякденному житті. Результати навчально-виховної роботи в різних вікових групах.	1. Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2. Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища школа, 2011. – 614с. 3. Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с. 4. Крутій К. Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу: монографія : у 2-х ч. – Частина друга. Концепція, Програма розвитку та освітні програми ДНЗ. — Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2010. — 284 с.
Семінарське заняття (2 год.): Вплив оточуючого рідномовного середовища на розвиток особистості дитини. Компонентний аналіз змістового матеріалу для ознайомлення з оточуючим: конкретний пізнавальний матеріал, дидактичні ігри різних видів, художні тексти пізнавального змісту. Науково-методичні вимоги до використання навчального матеріалу (обсяг: кількісна і якісна характеристика, система подачі, введення у пізнавально-комунікативну діяльність, унаочнення). Базовий компонент дошкільної освіти та його характеристика. Характеристика відповідних розділів варіативних програм виховання дітей у дошкільних закладах:	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища школа, 2011. – 614с. 3.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с. 4.Крутій К. Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу: монографія : у 2-х ч. – Частина друга. Концепція, Програма розвитку та освітні

назви розділів, завдання, обсяг і зміст матеріалу, система його подачі в різних вікових групах на заняттях та в повсякденному житті.	програми ДНЗ. — Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2010. — 284 с.
Завдання для самостійної роботи: Результати навчально-виховної роботи в різних вікових групах.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с.

Тема № 3. Засоби і форми ознайомлення дітей із суспільним довкіллям.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): Змістовність вражень у повсякденному житті – основа пізнавальних можливостей заняття. Форми організації дітей для ознайомлення з навколишнім: заняття і повсякденна діяльність; колективне і індивідуальне навчання. Особливості занять з ознайомлення з навколишнім у дошкільному закладі: пізнавально-комунікативна спрямованість, тісний зв'язок зі словниковою роботою, діяльнісний підхід, системність подачі матеріалу, поетапний розвиток елементарного соціального досвіду.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища школа, 2011. – 614с. 3.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с.
Семінарське заняття (2 год.): Змістовність вражень у повсякденному житті – основа пізнавальних можливостей заняття. Форми організації дітей для ознайомлення з навколишнім: заняття і повсякденна діяльність; колективне і індивідуальне навчання. Особливості занять з ознайомлення з навколишнім у дошкільному закладі: пізнавально-комунікативна спрямованість, тісний зв'язок зі словниковою роботою, діяльнісний підхід, системність подачі матеріалу, поетапний розвиток елементарного соціального досвіду. Типи, види і структура занять з ознайомлення з довкіллям. Підготовка педагога до заняття: визначення теми і матеріалу, визначення місця навчального матеріала на заняттях з інших розділів програми та в повсякденному житті.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища школа, 2011. – 614с. 3.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с.
Завдання для самостійної роботи: Засоби ознайомлення дітей з довкіллям.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ.

Робота з ознайомлення з навколишнім у повсякденному житті та на заняттях з інших розділів програми.	ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища школа, 2011. – 614с.

Тема № 4. Методи і прийоми ознайомлення з предметами та явищами оточуючого світу

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): Характеристика методів ознайомлення дітей з навколишнім: безпосереднє та опосередковане ознайомлення з предметами та явищами довкілля. Методи безпосереднього і дійового пізнання дітьми довкілля. їх значення у розвитку дитини. Спостереження – основа формування реалістичних уявлень і понять про оточуючий світ: короткочасні і довготривалі; первинні, повторні, підсумкові. Прогулянки та екскурсії за межі дошкільного закладу, їх роль в ознайомленні з довкіллям. Екскурсії-огляди предметів довкілля, їх тематика в різних вікових групах. Вимоги до проведення: добір мовленнєвого ілюстративного матеріалу, прийоми активізації пізнавальної діяльності. Розглядання предметів і бесіда про них, їх роль в ознайомленні дітей з якостями, властивостями предметів, матеріалів.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища школа, 2011. – 614с. 3.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с.
Семінарське заняття (2 год.): Розглядання дидактичних картин та їх місце в первинному ознайомленні, зіставленні та порівнянні, систематизації предметів і явищ довкілля. Серії дидактичних картин для дошкільних закладів. Види дидактичних картин Прийоми активізації дітей під час розглядання дидактичних картин: вступна розповідь вихователя, звернення до минулого досвіду дітей, читання фрагментів віршів та оповідань, розглядання наочності, використання приказок, загадок, прислів'їв, поєднання різних видів запитань, придумування назви до картини і т. ін.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища школа, 2011. – 614с. 3.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с.

Показ діафільмів, кінофільмів, перегляд телепередач та їх роль в ознайомленні з довкіллям дітей дошкільного віку. Методи опосередкованого ознайомлення дітей з довкіллям. Використання усної народної творчості в ознайомленні дітей з довкіллям: значення, провідні завдання, місце в роботі.	
Завдання для самостійної роботи: Бесіда як цілеспрямоване обговорення предметів та явищ дійсності. Види бесід: вступні, супроводжуючі діяльність дітей, підсумкові або заключні, узагальнюючі та систематизуючи; з власного досвіду дітей, оцінювального характеру, на встановлення причинно-наслідкових зв'язків між подіями, порівняльного характеру. Методика проведення бесід Добір методів ознайомлення з довкіллям дотично до завдань виховання і навчання, змісту програмового матеріалу, вікових особливостей дітей впродовж ознайомлення їх з довкіллям. Поєднання різних методів для ознайомлення з довкіллям на заняттях і в повсякденній роботі.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища школа, 2011. – 614с. 3.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с.

Тема № 5. Методи і прийоми ознайомлення дітей дошкільного віку з предметним довкіллям.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): Закономірні процеси в пізнанні дитиною довкілля: розвиток здатності розглядати нові предмети, обстежувати їх; формування здатності до активного наслідування; розвиток і вдосконалення мовленнєвих функцій; розширення пізнавальних можливостей дитини; формування здатності до порівняння та узагальнення; поява елементів активного орієнтування та потягу до мотивованої діяльності. Умови виховання у дитини гармонійної взаємодії з оточуючим середовищем: організація предметного середовища; приклад дорослого у спільній з дитиною діяльності; керівництво поведінкою дитини; встановлення емоційного і мовленнєвого контакту дитини	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища школа, 2011. – 614с. 3.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с.

з дорослим; тісний взаємозв'язок пізнання довкілля з розвитком мовлення .	
Семінарське заняття (2 год.): Принципи організації і проведення занять з дітьми раннього віку: наочна, емоційна і пізнавальна виразність; розвиток активності і посильної самостійності; поетапне засвоєння вмінь та навичок та використання багаторазових повторів; перенесення засвоєних навичок у нову ситуацію. Види занять та специфіка їх проведення з дітьми 1, 2, 3 років життя. Зміст роботи з ознайомлення дітей з довкіллям під час занять і впродовж різних видів діяльності (побутової, трудової, художньої, ігрової). Особливе значення повсякденної діяльності та індивідуальних форм роботи з дітьми раннього віку.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища школа, 2011. – 614с. 3.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с.
Завдання для самостійної роботи: Умови виховання у дитини гармонійної взаємодії з оточуючим середовищем: організація предметного середовища; приклад дорослого у спільній з дитиною діяльності; керівництво поведінкою дитини; встановлення емоційного і мовленнєвого контакту дитини з дорослим; тісний взаємозв'язок пізнання довкілля з розвитком мовлення .	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища школа, 2011. – 614с. 3.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с.

Тема 6. Методика проведення занять для ознайомлення з довкіллям дітей дошкільного віку.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція (2 год.): Класифікація занять для ознайомлення з довкіллям. Сучасний стан дослідження проблеми. Методика проведення занять для ознайомлення дітей з предметами та явищами, уточнення та закріплення знань про навколишнє: тематика, завдання, структура заняття. Провідні методи навчання в різних вікових групах. Методика формування навичок узагальнення, класифікації для засвоєння понять про загальні та суттєві ознаки	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища школа, 2011. – 614с. 3.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с.

дійсності. Вимоги до занять: правильний добір дидактичного матеріалу; ознайомлення дітей з порядком проведення зіставлення; послідовність у системі запитань для порівняння предметів; максимальна мовленнєва активність дітей.	
Семінарське заняття (4 год.): Класифікація занять для ознайомлення з довкіллям. Сучасний стан дослідження проблеми. Методика проведення занять для ознайомлення дітей з предметами та явищами, уточнення та закріплення знань про навколишнє: тематика, завдання, структура заняття. Провідні методи навчання в різних вікових групах. Методика формування навичок узагальнення, класифікації для засвоєння понять про загальні та суттєві ознаки дійсності. Вимоги до занять: правильний добір дидактичного матеріалу; ознайомлення дітей з порядком проведення зіставлення; послідовність у системі запитань для порівняння предметів; максимальна мовленнєва активність дітей. Структура занять для ознайомлення з родовими, видовими поняттями. Система дидактичних ігор і вправ для формування навичок класифікації: а) у практичній діяльності; б) у мовному плані; в) у формі розумових дій. Роль занять з ознайомлення з навколишнім у розвитку сенсорної і мовленнєвої культури дошкільника	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища школа, 2011. – 614с. 3.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с.
Завдання для самостійної роботи: Методика формування навичок узагальнення, класифікації для засвоєння понять про загальні та суттєві ознаки дійсності. Вимоги до занять: правильний добір дидактичного матеріалу; ознайомлення дітей з порядком проведення зіставлення; послідовність у системі запитань для порівняння предметів; максимальна мовленнєва активність дітей.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища школа, 2011. – 614с. 3.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с.

Тема 7. Методика ознайомлення дітей з якостями і властивостями предметів.

Перелік питань/завдань, що виноситься	Рекомендовані джерела, допоміжні

на обговорення/опрацювання	матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): Класифікація занять з ознайомлення дітей з якостями та властивостями предметів: 1) ознайомлення дітей з предметами та явищами, введення у словник дітей нових слів; уточнення і закріплення знань про довкілля, активізація й уточнення словника (спостереження, екскурсії, картини, бесіди тощо); 2) ознайомлення дітей з якостями й властивостями предметів, збагачення й уточнення словника; зіставлення, порівняння якостей, властивостей, ознак предметів та розвиток мислення (дидактичні ігри, вправи, практична діяльність); 3) заняття на формування узагальнень і понять.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища школа, 2011. – 614с. 3.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с.
Семінарське заняття (2 год.): Методика проведення занять для ознайомлення з якостями та властивостями предметів, порівняння, зіставлення їх якостей і ознак. Завдання, зміст, структура заняття, добір дидактичного матеріалу. Етапи ознайомлення дітей з якостями та властивостями матеріалів: перетворення матеріалу в конкретні речі; формування системи знань про ознаки різних матеріалів; засвоєння способів обстеження предметів.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища школа, 2011. – 614с. 3.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с.
Завдання для самостійної роботи: Класифікація занять з ознайомлення дітей з якостями та властивостями предметів: ознайомлення дітей з предметами та явищами, введення у словник дітей нових слів; уточнення і закріплення знань про довкілля, активізація й уточнення словника (спостереження, екскурсії, картини, бесіди тощо);	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища школа, 2011. – 614с.

Тема 8. Методика ознайомлення дітей з правилами пожежної безпеки.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): Психолого-педагогічні засади протипожежної роботи з дітьми: слаборозвинене почуття небезпеки; неусвідомлення наслідків своїх вчинків; відсутність необхідного життєвого досвіду; брак необхідних знань, вмінь і навичок орієнтування і швидкої реакції в	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища

екстремальній ситуації тощо; потяг дітей до захоплюючих, незвичних видовищ. Дискусія щодо «шокової пропаганди». Правила пожежної безпеки і поведінки дошкільників під час пожежі. Завдання та зміст роботи для ознайомлення дітей з пожежнонебезпечними предметами і правилами пожежної безпеки в кожній віковій групі. Методи та прийоми ознайомлення дітей з правилами пожежної безпеки, формування уявлень про причини виникнення пожежі. Система роботи з ознайомлення дітей з правилами пожежної безпеки: спеціальні заняття, робота в повсякденному житті та на заняттях з інших розділів програми, робота з батьками.	школа, 2011. – 614с. 3.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с.
Семінарське заняття (2 год.): Правила пожежної безпеки і поведінки дошкільників під час пожежі. Завдання та зміст роботи для ознайомлення дітей з пожежнонебезпечними предметами і правилами пожежної безпеки в кожній віковій групі. Методи та прийоми ознайомлення дітей з правилами пожежної безпеки, формування уявлень про причини виникнення пожежі. Система роботи з ознайомлення дітей з правилами пожежної безпеки: спеціальні заняття, робота в повсякденному житті та на заняттях з інших розділів програми, робота з батьками.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с.
Завдання для самостійної роботи: Правила пожежної безпеки і поведінки дошкільників під час пожежі. Завдання та зміст роботи для ознайомлення дітей з пожежнонебезпечними предметами і правилами пожежної безпеки в кожній віковій групі. Методи та прийоми ознайомлення дітей з правилами пожежної безпеки, формування уявлень про причини виникнення пожежі. Система роботи з ознайомлення дітей з правилами пожежної безпеки: спеціальні заняття, робота в повсякденному житті та на заняттях з інших розділів програми, робота з батьками.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с.

Тема 9. Методика проведення занять для ознайомлення дітей з правилами дорожнього руху.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): Причини дитячого дорожньо-транспортного травматизму і шляхи попередження його (ознайомлення з елементарними правилами дорожнього руху, виховання правильної поведінки на вулиці, прищеплення навичок користування громадським транспортом, освітня робота з батьками). Тематичне спрямування роботи у дошкільному закладі: дорога (вулиця), транспорт, пішохід, перехід, перехрестя, світлофор, сигнали регулювальника. Зміст ознайомлення дітей з правилами дорожнього руху в нині чинних програмах виховання дітей дошкільного віку. Методи і прийоми ознайомлення дітей з правилами дорожнього руху. Вимоги до добору і використання ілюстративного матеріалу. Обладнання кутка і майданчика для ознайомлення дітей з правилами дорожнього руху. Освітня робота з батьками.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Богуш А.М. Дошкільна лінгводидактика : підручник для студентів ВНЗ. – К. : Вища школа, 2011. – 614с. 3.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с.
Семінарське заняття (2 год.): Правила пожежної безпеки і поведінки дошкільників під час пожежі. Завдання та зміст роботи для ознайомлення дітей з пожежнонебезпечними предметами і правилами пожежної безпеки в кожній віковій групі. Методи та прийоми ознайомлення дітей з правилами пожежної безпеки, формування уявлень про причини виникнення пожежі. Система роботи з ознайомлення дітей з правилами пожежної безпеки: спеціальні заняття, робота в повсякденному житті та на заняттях з інших розділів програми, робота з батьками.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с.
Завдання для самостійної роботи: Правила пожежної безпеки і поведінки дошкільників під час пожежі. Завдання та зміст роботи для ознайомлення дітей з	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. –

пожежнонебезпечними предметами і правилами пожежної безпеки в кожній віковій групі. Методи та прийоми ознайомлення дітей з правилами пожежної безпеки, формування уявлень про причини виникнення пожежі. Система роботи з ознайомлення дітей з правилами пожежної безпеки: спеціальні заняття, робота в повсякденному житті та на заняттях з інших розділів програми, робота з батьками.	408 с.

Тема 10. Дитинство як педагогічна категорія.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (4 год.): Готовність вихователів до реалізації принципів гуманістичної педагогіки. Багатовекторність соціуму у свідомості дітей. Принципи взаємовідносин дітей і дорослих у сучасному освітньому просторі. Стосунки з однолітками як чинник формування уявлень про соціальний і предметний світ.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с.
Семінарське заняття (2 год.): Готовність вихователів до реалізації принципів гуманістичної педагогіки. Багатовекторність соціуму у свідомості дітей. Принципи взаємовідносин дітей і дорослих у сучасному освітньому просторі. Стосунки з однолітками як чинник формування уявлень про соціальний і предметний світ.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с.
Завдання для самостійної роботи: Готовність вихователів до реалізації принципів гуманістичної педагогіки. Багатовекторність соціуму у свідомості дітей. Принципи взаємовідносин дітей і дорослих у сучасному освітньому просторі. Стосунки з однолітками як чинник формування уявлень про соціальний і предметний світ.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с.

Тема 11. Методика ознайомлення дітей з явищами суспільного життя.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): Знайомство з предметами та	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному

явищами суспільного життя – основа формування активної життєвої позиції, національної свідомості громадянина України. Змістове наповнення тематичного блоку «предмети і явища суспільного життя» для дітей дошкільного віку: сім'я, родина, праця дорослих, люди праці; Батьківщина, рідний край; суспільні явища і свята. Система роботи щодо ознайомлення дітей з працею дорослих: формування загальних уявлень про різні сфери трудової діяльності (побутова праця, транспорт, зв'язок, промисловість, сільське господарство, будівництво; торгівля та ін.); про основні професії (шахтар, швачка, вчитель, вихователь хлібороб, продавець тощо); про основні процеси створення продукції (будівництво, вирощування, пошиття тощо); про взаємозв'язок праці людей різних професій (у дошкільному закладі, на пошті, фермі тощо).	навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с.
Семінарське заняття (4 год.): Система роботи щодо формування у дітей конкретних уявлень про різні види праці дорослих (назва професії, місце роботи, матеріал для праці, знаряддя праці, трудові дії, результат і користь праці). Виховання основ економічної і екологічної культури дітей впродовж ознайомлення з довкіллям. Концептуальні позиції Базового компонента дошкільної освіти щодо формування уявлень про явища суспільного життя. Сфери життєдіяльності «Я сам», «Я та інші». Зміст варіативних програм щодо ознайомлення дітей різних вікових груп з працею дорослих і людьми праці на заняттях і у повсякденному житті.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с.
Завдання для самостійної роботи: Завдання і зміст ознайомлення дітей з рідним краєм, Батьківщиною. Врахування культурно-етнографічних особливостей і принципу відповідності сучасності у роботі з дітьми. Методика ознайомлення дітей з Батьківщиною, державними символами (герб, прапор, гімн), рідним містом (селом), родиною. Система методів і прийомів для ознайомлення, закріплення, узагальнення, систематизації знань про суспільні явища життя.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с.

Державні та всенародні свята України, їх вплив на формування національної свідомості найменших громадян. Свята, ранки, вечори, розваги у дошкільному закладі. Методика організації та залучення дітей до святкування у дошкільному закладі: тематика та види роботи, структура занять у різних вікових групах. Особливості використання народознавчого матеріалу в роботі з ознайомлення з явищами суспільного життя дітей дошкільного віку.	

Тема 12. Спільна робота дошкільного закладу, сім'ї і школи щодо ознайомлення дітей з довкіллям.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (4 год.): Взаємозв'язок, взаємовплив, взаємодоповнення та взаємозбагачення сімейного і суспільного виховання – провідна умова успішного формування особистості дитини. Спільна робота дошкільного закладу та сім'ї задля встановлення єдності впливу на дитину: форми, види, методи роботи. Мета, завдання, зміст педагогічних контактів з батьками дітей різних вікових груп. Форми і методи роботи з батьками: індивідуальні, групові, колективні; доручення, домашні завдання; відвідування, бесіди (тематика, мета, умови ведення); консультації (тематика, різновиди, підготовка вихователя, вимоги до проведення); збори батьків (тематика, структура, вимоги до підготовки та проведення). Використання наочних засобів для педагогічної освіти батьків: куток для батьків, тематичні виставки, книжкові виставки, папки-пересувки, відкриті заняття. Планування спільної роботи з батьками у дошкільному закладі. Врахування принципів наступності, перспективності, концентричності у плануванні роботи дошкільного закладу і 1 класу школи. Завдання і зміст ознайомлення з навколишнім у 1 класі школи та в дошкільному закладі: наявність наступності та причини її порушення. Методика ознайомлення з навколишнім у дошкільному закладі і школі: спільне, подібне і особливості у підходах до	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с. 2.Голованова Н. Ф. Социализация и воспитание ребенка : Учебное пособие для студентов высших учебных заведений / Н. Ф. Голованова. – СПб. : Речь, 2004. – 272 с.

навчання дітей. Система адаптаційних заходів до навчання у школі. Робота з батьками, діти яких не відвідують дошкільні заклади. Актуальні проблеми і сучасна практика планування роботи з ознайомлення з навколишнім у дошкільному закладі.	
Семінарське заняття (4 год.): Врахування принципів наступності, перспективності, концентричності у плануванні роботи дошкільного закладу і 1 класу школи. Завдання і зміст ознайомлення з навколишнім у 1 класі школи та в дошкільному закладі: наявність наступності та причини її порушення. Методика ознайомлення з навколишнім у дошкільному закладі і школі: спільне, подібне і особливості у підходах до навчання дітей. Система адаптаційних заходів до навчання у школі. Робота з батьками, діти яких не відвідують дошкільні заклади. Актуальні проблеми і сучасна практика планування роботи з ознайомлення з навколишнім у дошкільному закладі.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с.
Завдання для самостійної роботи: Форми і методи роботи з батьками: індивідуальні, групові, колективні; доручення, домашні завдання; відвідування, бесіди (тематика, мета, умови ведення); консультації (тематика, різновиди, підготовка вихователя, вимоги до проведення); збори батьків (тематика, структура, вимоги до підготовки та проведення). Використання наочних засобів для педагогічної освіти батьків: куток для батьків, тематичні виставки, книжкові виставки, папки- пересувки, відкриті заняття. Планування спільної роботи з батьками у дошкільному закладі.	1.Богуш А. М. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі : підручник [для студ. ВНЗ за напрямом «Дошкільна освіта»] / А. М. Богуш, Н. Гавриш. – К. : Слово, 2010. – 408 с.

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» здобувачі вищої освіти мають обов'язково бути присутніми на лекційних і семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущене заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо

узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності
Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності в ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма проміжного контролю
Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає теоретичне запитання та практичне завдання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння знаннями з теоретичних основ підготовки фахівців для вищої освіти у зарубіжжі, а також вміння комплексно застосовувати ці знання у процесі розробки авторських програм навчальних дисциплін.
Зразок модульної контрольної роботи

1. Яке місце дослідницько-експериментальної роботи в ознайомленні дітей з якостями і властивостями предметів?
2. Сформулюйте вимоги до організації бесід за змістом картин у різних вікових групах.
3. Які засоби, на ваш погляд, є найефективнішими у навчально-виховній роботі з ознайомлення з довкіллям? Обґрунтуйте.

II варіант

1. Визначте роль мовлення у роботі з ознайомлення дітей з властивостями і якостями предметів.
2. Охарактеризуйте специфіку бесід за змістом репродукцій художніх картин.
3. У чому полягає специфіка проведення індивідуальних занять з дошкільниками

Форма підсумкового контролю
Іспит (**усно)**

Опорні питання до екзамену з курсу

1. Як Ви розумієте поняття «довкілля»? У чому полягає його розвивальний потенціал?
2. У чому полягають виховні та пізнавальні завдання навчально-виховної роботи дошкільного закладу з ознайомлення з довкіллям?
3. Визначте особливості організації освітнього процесу в контексті префігуративної культури міжпоколінних відносин.
4. Які фактори впливають на процес соціалізації дітей дошкільного віку?

5. Дайте визначення поняття «середовище». Що таке стимульоване і стихійне, нестимульоване середовище?

6. Визначте складові дитячої субкультури.

7. У чому полягає суть особистісного орієнтованого підходу до організації навчання в ДНЗ?

8. Розкрийте значення концепції діяльності ДНЗ як стратегічного документа.

9. Визначте структурні компоненти концепції діяльності ДНЗ.

10. Як ускладнюється зміст роботи з ознайомлення з довкіллям у старшому дошкільному віці?

11. Які засоби, на ваш погляд, є найефективнішими у навчально- виховній роботі з ознайомлення з довкіллям?

12. У чому ви вбачаєте навчально-розвивальний потенціал картини як засобу ознайомлення дітей з довкіллям?

13. У чому полягає специфіка проведення індивідуальних занять з дошкільниками?

14. Визначте способи активізації розумової та мовленнєвої діяльності у процесі розглядання картин і бесід за їх змістом.

15. Сформулюйте вимоги до організації бесід за змістом картин у різних вікових групах.

16. Визначте методи опосередкованого ознайомлення дітей з предметним довкіллям.

17. Класифікуйте види дидактичних ігор за навчальною метою

18. Визначте та охарактеризуйте основні методи і прийоми ознайомлення дітей із довкіллям.

19. Охарактеризуйте специфіку бесід за змістом репродукцій художніх картин.

20. Яка роль картини в ознайомленні дітей з довкіллям?

1. Дайте визначення понять «якість» та «властивість».

2. Назвіть вимоги до організації та проведення спеціальних занять із ознайомлення дітей з якостями та властивостями предметів.

3. Визначте, які методи доцільно використовувати для ознайомлення дітей з властивостями і якостями предметів у процесі екологічного виховання.

4. Яке місце дослідницько-експериментальної роботи в ознайомленні дітей з якостями та властивостями предметів?

5. Визначте роль мовлення в роботі з ознайомлення дітей з властивостями і якостями предметів.

6. Які методи доцільно застосовувати для ознайомлення дітей з правилами пожежної безпеки?

7. Схарактеризуйте специфіку занять з ознайомлення дітей з правилами дорожнього руху.

8. Дайте визначення поняття «дитинство».

9. Як змінювалось сприйняття дитинства в різних історичних епохах?

10. Визначте сутнісні ознаки етапу дошкільного дитинства.

11. Визначте чинники формування дитячої картини світу в дошкільному віці. У яких формах вона знаходить своє відображення?

12. Як змістовно й формально змінюються стосунки з ровесниками на різних етапах дошкільного дитинства?

13. У чому, на ваш погляд, полягає специфіка патріотичного виховання дошкільників у сучасних умовах?

14. Визначте найефективніші методи ознайомлення дошкільників з рідним краєм і Батьківщиною.

15. Які правила пожежної безпеки мають засвоїти діти старшого дошкільного віку.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	відмінно
70-89	добре
51-69	задовільно
26-50	незадовільно
1-25	

Схема розподілу балів

	Поточний контроль	Проміжний контроль	Підсумковий контроль
Максимальна кількість балів	**40 балів** – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,4	**10 балів** – за результатами виконання модульної контрольної роботи	**50 балів** – за результатами відповіді на екзамені
Мінімальний пороговий рівень	**20 балів**	**6 балів**	**25 балів**

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного, проміжного та підсумкового контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях та результати самостійної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ».

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає

	окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Анотування наукових статей	5
Реферат	5
Розробка соціально-педагогічного проекту	5
Презентація	5

Критеріями оцінювання *анотацій наукових статей* є вміння здобувача стисло визначати ключові позиції, які викладені автором у статті. Оцінювання *реферату* здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела. Критеріями оцінювання *проекту* є здатність здобувача визначити тему, мету, етапи проектування, способи оцінки результатів проектної діяльності майбутніх фахівців. Критеріями оцінювання *презентації* є її відповідність змісту доповіді здобувача за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Максимальна кількість балів за відповідь на 1 питання складає 5 балів. Критеріями оцінювання є: повнота відповіді, здатність до критичного аналізу теоретичного матеріалу, вміння наводити аргументи та робити висновки.

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного, проміжного та підсумкового контролю. Результат підсумкового (екзаменаційного) контролю визначається як середньоарифметичне усіх оцінок (середньозважений бал) студента, які він отримав за кожне з питань екзаменаційного білета. Цей бал переводиться за 100-бальною шкалою, а визначений показник множиться на ваговий коефіцієнт 0,5 та округлюється до цілих. Мінімальний пороговий рівень за відповідь на екзамені складає 25 балів.

Здобувачі успішно складають екзамен, якщо виконали усі види завдань, визначені у робочій програмі навчальної дисципліни, мають достатню кількість балів за поточний контроль (не менше 20 балів), проміжний контроль (не менше 6 балів) та склали екзамен (не менше 25 балів).